

матичної культури учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, сприятиме, на наш погляд, оновленню змісту, форм і методів організації навчально-виховного процесу педагогічного вишу на підґрунті культурологічного та компетентнісного підходів, дозволить забезпечити якість інформатизації освіти як одного з ключових завдань розвитку освіти у XXI столітті.

Список використаної літератури

1. Вашуленко О. Дидактичне забезпечення наступності [Електронний ресурс] / О. Вашуленко // Освіта.ua. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/school_today/674 (дата звернення 27.10.2016 р.)
2. Компетентісно орієнтована методика навчання математики в основній школі: Метод. посібник / О. І. Глобін, М. І. Бурда, Д. В. Васильєва, В. В. Волошена, О. П. Вашуленко, Н. Д. Мацько, Т. М. Хмара. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 245 с.
3. Лодатко Є. О. Теорія і практика розвитку математичної культури вчителя початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04, 13.00.02 / Лодатко Є. О. ; Слов'ян. держ. пед. ун-т. – Слов'янськ, 2011. – 565 с.
4. Математика : програма для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів / за новим Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти – Режим доступу : [http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/1-Програма%20Математика%205-9%20\(травень%202015\).doc](http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/1-Програма%20Математика%205-9%20(травень%202015).doc) (дата звернення 28.10.2016 р.)
5. Полякова О. Наступність у вивченні математики між початковою та середньою ланками освіти / О. В. Полякова, О. А. Олексюк // Математична газета. – 2013. – №8. – С. 2-5.
6. Рамський Ю. Про роль математики і деякі тенденції розвитку математичної освіти в інформаційному суспільстві / Ю. Рамський // Математика. – 2007. – №27 (39). – С. 36 – 40.

Андрій Бухун

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ОСНОВИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

На сучасному етапі національного духовного відродження, у зв'язку з затяжною економічною кризою (котра позначилася й на соціальній сфері) все більшої ваги набуває проблема формування у молоді почуття любові до Батьківщини, відданості справі зміцнення державності, активної участі у діяльності та життєтворчості.

У цьому аспекті освіта й виховання мають поставати визначальним консолідуючим, розвивальним, стабілізуючим, науково-пізнавальним та культурно-освітнім інститутом суспільства, громадянсько-патріотичного становлення молоді, формування у неї історичної пам'яті. У такий спосіб варто вчити молодих здійснювати оцінку історичних явищ на основі принципів

історичної достовірності, науковості, гуманізму, доброчинності, а також забезпечення взаємозв'язку між поколіннями. Актуальною постає реалізація принципу «Моя школа - мій дім; мій дім - моя родина; моя родина - рідна Вітчизна».

У Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» як стратегічні визначаються завдання виховання в особистості любові до Батьківщини, усвідомлення свого громадянського обов'язку на основі національних і загальнолюдських духовних цінностей, утвердження якостей громадянина-патріота України для збагачення і примноження на цій основі культурного і творчого потенціалу нашого народу. У «Концепції виховання особистості в умовах розвитку української державності» підкреслюється необхідність утвердження у молоді «почуття патріотизму, відданості Батьківщині, й, водночас, відчуття належності до світової спільноти».

У «Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності» зазначається, що метою громадянського виховання є формування «свідомого громадянина, патріота, професіонала, тобто людини, з притаманними їй особистісними якостями, з рисами характеру, світоглядом і способом мислення, вчинками та поведінкою, спрямованими на саморозвиток та розвиток демократичного громадянського суспільства в Україні» [5]. Серед стратегічних завдань, котрі окреслюються даним документом, передовсім виділяються: формування національної свідомості, виховання почуття патріотизму, відданості в служінні Батьківщині; утвердження взаємозв'язку між ідеалами індивідуальної свободи, прав людини та її громадянською відповідальністю; формування толерантного ставлення до інших культур і традицій. При цьому підкреслюється, що важливою якістю українського патріотизму має бути його дієвість, тобто турбота про благо народу та сприяння становленню й утвердженню української держави. Патріотизм, у свою чергу, є складовою громадянськості, під якою розуміють «духовно-моральну цінність, світоглядно-психологічну характеристику людини, зумовлену її державною самоідентифікацією, усвідомленням належності до конкретної країни. З цим пов'язане більш чи менш лояльне ставлення людини до встановлених у державі порядків, законів, інституцій влади, почуття власної гідності, знання і повага до прав людини, чеснот громадянського суспільства, готовність та вміння дотримуватися власних прав та обов'язків».

Громадянське виховання - це педагогічна взаємодія учасників виховного процесу, яка має на меті формування громадянськості як інтерактивної якості особистості. Поняття «громадянськість» є предметом дослідження в педагогіці і соціології, у політології і правознавстві.

Н. Огурецька та С. Саржан зазначають, що «система громадянського виховання передбачає цілеспрямоване формування у підростаючого покоління низки основних і специфічних для українців якостей, що відображають особливості їхньої психології, характеру, самосвідомості, способу мислення та ін.» [3, с. 25].

У Концепції громадянського виховання особистості визначено, що громадянськість - це інтегрована якість особистості, яка формується в процесі

громадянського виховання. Громадянськість це - багатоаспектне поняття і є фундаментальною духовно-моральною якістю, світоглядною характеристикою особистості, що має культурологічні засади [5].

На думку І. Галактіонової, така особистість має певні знання, світогляд, ідейні орієнтації, духовні цінності, громадянську свідомість; входить у життя з прагненням не тільки самореалізації, а й діяльності на суспільне благо; має чіткі політичні орієнтири на підставі прямого особистого вибору; власні мотиви вчинків узгоджує з поняттями «моє» та «наше» [2, с. 55]. В. Гнатюк розглядає громадянськість як компонент національного виховання [3].

В. Лисенко, І Сопівник, Р. Сопівник дають інше визначення поняттю: «Громадянськість - фундаментальна, інтегративна, духовно-моральна якість, світоглядно-психологічна характеристика особистості, яка проявляється в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, діяльній сферах та цілеспрямовано формується в процесі громадянського виховання» [8].

Як зазначає І. Бех, громадянськість особистості - досить складне психологічне утворення, а громадянське виховання поєднує в собі кілька різновидів виховання: патріотичне, правове та моральне [1, с. 23].

Поняття «громадянськість» визначається по-різному в педагогіці: громадянськість детермінує наявність певної громадянської позиції людини, що забезпечує її активну участь у всіх соціально-економічних, політичних і соціальних перетвореннях у державі, а отже, створює умови для формування більш динамічних, демократичних суспільних відносин [5].

Сутністю громадянської освіти є виховання та розвиток в умовах сучасного суспільства цінностей, знань і навичок громадянськості як інтегративної якості особистості. Поняття громадянськості містить у собі розуміння своїх прав і волевиявлень, уміння використовувати їх на практиці, поважати права і волевиявлення інших громадян; особисту відповідальність за свої вибір і поведінку, усвідомлення необхідних юридичних і моральних обов'язків перед оточуючими людьми, суспільством і державою; дієве й критичне ставлення до соціальної реальності на основі вільного особистого вибору, моральних переконань, ідеалів рівноправності громадян і суверенітету народу стосовно влади; здатність вести позитивний діалог з владою, іншими громадянами і громадськими об'єднаннями; усвідомлення своєї громадської ідентичності - належності до країни, суспільства й держави, їх правового і мовного простору, історії і культури.

Громадянське виховання студентів - це один із провідних напрямків освітньо-виховного процесу у ВНЗ. Рівень громадянського виховання виступає однією із провідних характеристик особистості й має певний зміст, наповнений конкретним історичним досвідом. Сьогодні громадянське виховання розглядається в контексті понять громадянськості, патріотизму, громадянської культури, громадянської позиції, самовизначення громадянського суспільства, визнання прав і волевиявлень людини. Громадянськість розглядається як свідоме й активне виконання людиною своїх громадянських обов'язків (М. Яценко). Добре інформований, компетентний, діяльний, здатний поступитися приватними інтересами в ім'я загального добра «адекватний громадянин» - вирішальна умова нормального функціонування демократії. На сьогодні в державі для розвитку

громадянськості є базові підстави і дозрівають «необхідні передумови для подолання кризи ідентичності й наступної суспільної консолідації» [7]. Становлення громадянської компетентності й громадянської ідентичності майбутнього фахівця пов'язане із залученням його до основних цінностей вітчизняної й світової культури, що визначає громадянську самосвідомість та ідентичність.

Список використаної літератури

1. Бех І.Д. Психолого-педагогічні умови виховання у молоді громадянськості / І.Д. Бех// Громадянське виховання студентської молоді в умовах трансформації суспільства : [зб. наук, ст.: за матеріалами Всеукр. Наук.-практ. Семінару, (м. Черкаси, 19-21 травня 1998 р.)]. - С. 23-27.
2. Галактіонова І. Громадянська освіта як фактор впливу на формування політичної культури громадян України / І. Галактіонова// Магістеріум. - К.: Видання «Стилос», 2002. - Вип. 10 : Політичні студії. - С. 52-56.
3. Гнатюк В.М. Управління системою виховання учнів у позакласній роботі загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В.М. Гнатюк. - К., 2000. - 142 с.
4. Актуальні проблеми виховної роботи з молоддю в технічному ВНЗ : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції, (21 червня 2007 р.) / гол. ред. В.М. Левченко). - Донбас, 2007. - 195 с. - (Друкується за рішенням Вченої ради Донбаської національної академії будівництва і архітектури).
5. Козлова О.Г. Керівництво громадянським вихованням студентської молоді : навч.-метод. Посібник / О.Г. Козлова, Т.В. Гребеник. - Суми : Університетська книга, 2011. - 188 с.
6. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української держави : проект // Освіта України. - 2000. - 9 серпня. - С. 6-7.
7. Руденко О.С. Профессиональная позиция преподавателя вуза как условия обеспечения качества его деятельности в образовательном процессе : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. С. Руденко. - СПб., 2006. - 21 с.
8. Сопівник І.В. Виховання громадянина в аграрному вищому навчальному закладі: навч.-метод. Посібник / І.В. Сопівник, В.П. Лисенко, Р.В. Сопівник; [ред. Л.О. Задорожна]. - К., 2007. - 217 с.

Сергій Журавльов

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-КЕРАМІСТІВ

Оновлення всіх галузей життя в умовах ринкової економіки зумовлює посилену увагу вчених і педагогів-практиків до проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців, формування в них соціальної та трудової активності. Підготовка фахівців є такою галуззю соціальної сфери, де стійкий розвиток інноваційної діяльності має розглядатися як процес відтворення людського капіталу на розширеній та інноваційній основі, що, на думку багатьох західних економістів, дає більший прибуток державі та працедавцям, ніж використання матеріального